

2015-06-15

2015-06-14

Dėl vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymų projektų.

Per 70 000 Lietuvos Respublikos piliečių, pasirašiusių Peticiją, reikalauja Vardų ir pavardžių, Tautinių bendrijų, Civilinio kodekso bei kitais priimamais įstatymais nepažeisti LR Konstitucijos 3, 7, 10, 14, 28, 29 straipsnių ir Valstybinės kalbos įstatymo 14, 17 straipsnių bei Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos 4, 5, 6, 11, 20 ir 21 straipsnių, šios Konvencijos komentaro 68 punkto, Lietuvos ir Lenkijos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties 1, 2 ir 14 straipsnių, ES Teisingumo teismo, LR Konstitucinio, Vyriausiojo administracinio ir kitų teismų sprendimų.

Projekto XIIP-1653 aiškinamasis raštas surašytas slepiant daugybę jo trūkumų. Spaudoje projekto autoriai ir rėmėjai paskelbė daug dezinformacijos: vardyną painiojo su prekių ženklais, lenkiškas raides vadino originaliomis, autentiškomis, nors iš tikro Lietuvos asmenvardžiai pradėti rašyti lotynų, vokiečių, rusėnų kalbomis.

Dėl nekompetencijos šiuos klausimus supainiojo ir Lietuvos valstybinės institucijos. Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo pagrindu tampa nepagrįsti tomaševskininkų skundai, nekreipiant dėmesio į kitų organizacijų informaciją, Lenkijos lietuvių ir čia likusių baltų žemių kultūrinę padėtį. Lietuvos valstybinės kalbos funkcionavimas ir rašyba painiojama su lenkų asmenvardžiais ir su Lenkijos valstybine kalba, LDK kultūros paveldas – su Lenkijos vardynu. Pradėta įtikinėti, kad kalbos tvarkyba – politikų reikalas, nors politikai be specialaus pasirengimo niekur pasaulyje nerašo mokslinių gramatikų, vardynų ir kitokių studijų.

2014-02-27 LR Konstitucinis Teismas nurodė, kad „įstatymų leidėjui nustatant asmens vardo ir pavardės rašymo LR piliečio pase teisinį reguliavimą yra reikalingos specialios žinios, jis turi gauti iš profesinių žinių turinčių asmenų (institucijų) oficialią išvadą, aiškiai išdėstyta pozicija, aiškius siūlymus, į kuriuos įstatymų leidėjas negali neatsižvelgti“. Seimo teisės ir teisėtvarkos komitete svarstant minėtą įstatymo projektą, tokių specialių žinių nepageidauta, nesidomėta nei 2008 ir 2014 m. kalbininkų seminarų nutarimais šiuo klausimu, nei 300 mokslininkų ir rašytojų nuomone, išdėstyta laiške, nei straipsniais bei knygomis.

„Dabartinė lietuvių kalbos gramatika“ lietuvių kalbos abėcėlėje nurodo 32 tradicines raides, kurių užtenka visiems lietuvių kalbos garsams pažymėti. Raidės, kurios žymi du garsus, lietuvių kalboje nevartojamos. Tai pažeistų mūsų valstybinės kalbos rašybos pagrindinį principą – skirtingus garsus (fonemas) žymėti skirtingais rašmenimis. Prieš 115 metų „Lietuviškos kalbos gramatikoje“ J. Jablonskis rašė: „...šiukšlės reikia mokėti atskirti nuo grūdų, nes gramatika tikrai žmonių kalbos grūdai tereikėtų suvartoti“.

Lenkai ir rusai Lietuvoje turi geriausias sąlygas pasaulyje (už Lenkijos ir Rusijos ribų) kultūrai palaikyti. Jeigu būtų pageidaujanti, galima tartis dėl piliečių identifikacijos kortelės, surusintų pavardžių norminimo (pgl. Baranovskij = Baranovski, Baranovskis, Baranauskas).

Niekas neturi teisės kėsintis į tradicinę nepriklausomos demokratinės Lietuvos vardyną, jį kraipyti, keisti abėcėlę ir rašybos principus.

Kompromisas – V. Stundžio ir 11-kos kitų Seimo narių Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektas.

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Kauno skyrius

 dr. A. Jurevičiūtė

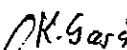
Nevyriausybinių organizacijų koordinacinė taryba LR Konstitucijai ginti

 E. Valiukaitė

Lietuvių kalbos gynėjų sąjunga

 N. Balčiūnienė

„Vilnijos“ draugija a. d. 4665, Vilnius - 10, LT-04006

 hab.dr. K. Garša

Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyriaus taryba

 dr. R. Kaminskas